

מה ההבדל בין נתינה של גוי ליהודי?

להעניק לאחרים תרומות ומעשרות. אבל כל המתנות מותנות בכך שהוא יחוש את תחושת הבעלות - שהוא עצמו יבחר מה לקנות, למי לתת, וכמה לכל אחד. בלקט שכחה ופאה יש מצווה 'לעזוב' אותם בשדה! לא לתת, לא לחלק, פשוט להניח, וכל הרוצה יבוא ויטול! דבר כזה קשה לגוי להכיל - לשחרר רכוש, בלי להפגין את בעלותו, ובלא לקבל כבוד ומחמאות על טוב ליבו, כשאנו יכול אפילו לשמור עבור מקורביו - לא בטוח שהוא מסוגל לעמוד בזה... מודיעים לו מראש - דע לך! יש מתנות עניים! תחשוב מראש אם אתה מסוגל - אם אתה חושש - עדיין אפשר להתחרט ולא להתגייר.

ומודיעים אותו עון לקט שכחה ופאה ומעשר עני: מ"ט א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בן נח נהרג על פחות משוה פרוטה ולא ניתן להשבון ומודיעים אותו עון שכחה ופאה. [מז:]

וברש"י פירש שהיות והגויים מקפידים מאוד על ממונם - אפילו על פחות משוה פרוטה, מודיעים לו מראש שהוא יצטרך לתת מתנות עניים, ואם הוא חושש - עדיין יכול להתחרט ולא להתגייר.

וצריך להבין, וכי זה כל ההוצאות הכספיות שהגוי יגרור? הרי כל השנה מלאה מצוות שכרוכות בהוצאות גבוהות, ומדוע לא הזכירו גם את התרומות והמעשרות?

מסביר הגאון רבי שמואל יעקב בורשטיין זצוק"ל שודאי כל גר מודע ומסכים להזיל מכספו לצרכי מצוות רבות ונעימות, וגם

מדוע אדם אינו מותר על ממונו?

סכומים גדולים יותר - מדובר בפחיתות הנפש - שיכולים לוותר גם על נפשם... ואין זו מעלה שמותרים גם על ממונם...

[כמו שכתב הרמב"ם בפ"ד משמונה פרקים - ש'הרבה פעמים יטעו בני אדם באלו הפעולות, ויחשבו אחת הקצוות טוב ומעלה ממעלות הנפש וכו', ופעמים יחשבו הקצה האחרון שהוא טוב - ויאמרו על פחות הנפש שהוא סבלן וכו', וזה כולו טעות!]

ההבדל בין ישראל לעמים הוא רק באופן התגובה לנזק וגניבה - שיהודי מוחל על פחות משווה פרוטה, ואומות העולם לא.

שורש ההבדל בטבעיים שבינינו לאומות - נעוץ בעבודת המידות הנוראה של האבות הקודשים, עם הזיכוד שעברו בכוד ההיתוך שבמצרים, עד שפסקה זוהמתן במעמד הר סיני.

אנו צריכים להעריך ולהיות מודעים למעלות ולמעמד המיוחד שלנו, ולהתנהג בהתאם.

מ"ט א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בן נח נהרג על פחות משוה פרוטה, ולא ניתן להשבון. [מז:]

מבואר שהחילוק בין ישראל לעמים הוא רק על פחות משווה פרוטה, ויש להבין וכי אין בני אדם שמוותרים על סכומים גבוהים יותר?

ועוד מנין שאין בעולם גוי אחד שמסוגל למחול פחות משוה פרוטה?

אומר הגאון רבי אברהם גרוזינסקי הי"ד זצוק"ל שחז"ל ירדו לסוף דעתו של אדם, והסיקו מתוך המקראות שאדם אינו מותר על ממונו בחינם!

עד כדי כך שאמרו בב"ק [ק"יט.]. 'א"ר יוחנן כל הגוזל את חברו שוה פרוטה כאילו נוטל נשמתו ממנו'.

מה שאנו רואים לפעמים בימינו בני אדם שמוותרים בקלות על

יהודי צריך להיות מאושר שהתורה פותרת לו את כל הלבטים שמתעוררים בחייו

ולנו ה' נתן 'תורת חיים' שמלווה כל איש ישראל מהשכם בבוקר, עד שוכבו על מיטתו בלילה, ועל כל פרט יש הלכה והנהגה!

כשגוי בא להתגייר, יתכן שהוא נעתר לקבל על עצמו רק את המצוות 'הגדולות' והמרכזיות - ואינו מודע להיקף ההתחייבות שאמורה לנוע סביב כל ציר החיים.

והאמת היא - שאינו מבין את עוצמת החסד שהבורא עשה איתנו, בכך שנתן לנו 'תורת אמת' שמתווה לנו את כל סדרי החיים.

אדם ללא התורה, מתייסר כל חייו באין ספור ספיקות ולבטים, ואין שמחה כהתרת הספיקות.

יהודי צריך להיות מאושר מכך שהוא יכול למצוא בתורה הקדושה - פתרון ומענה ברור לכל השאלות והלבטים שמתעוררים בחייו.

ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות מ"ט דאי פריש נפרוש דא"ר חלבו קשים גרים לישראל כספחת דכתיב { ישעיה יד-א } ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב. [מז:]

יש להבין מדוע צריך להודיע לגוי שבא להתגייר שיש גם 'מצות קלות'? אחרי ששמע וקיבל את המצוות החמורות, מדוע שיפרוש בגלל מצוות קלות?

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל מביא שהמאירי מסביר שהגוי עלול להירתע כשיגלה את ריבוי המצוות אפילו קלות - ויאמר 'כמה הם מדקדקים ללא צורך'.

והגר"ח מבאר את דבריו - שהרי לגויים אין הרבה מצוות, בדתי האומות יש כמה מצוות - אבל סדר היום הרגיל שלהם משוחרר לעשות בהם כתאוות ליבם.

מהי גניבה כשרה?

כל מסכת היא מציאות בפני עצמה, וכדי לקנות אותה צריך לסיימה, בחור שלא מספיק בין הסדרים - אם יגנוב מעט מסדר ב' בשביל זה 'אכשריע גניבה'...

בעי רב חנניה כתב גט לזיקתו ולא למאמרו למאמרו ולא לזיקתו מהו מאמר עילוי זיקה קא רמי והוה ליה כמגרש חצי אשה והמגרש חצי אשה לא עשה ולא כלום או דלמא האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי. [נב:]

כשרצה הגאון רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א להמחיש את גודל החשיבות של השלמת לימוד המסכתא הנלמדת - הקדים ואמר ש'קנין התורה' מוגדר בכמה מקומות כ'קנין אישות'.

ומצאנו ש'אין קידושין לחצי אישה' - כך שמי שאינו משלים את הקנין שלו במסכת כולה, חסר לו בעצם הקנין.

לתגובות: peninim88@gmail.com

הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים